

Novine prihajajo vsako nedeljo. Priloga Marijin list i Kalendar Srca Jezušovoga. Cena pri skupnem naslovu na dom 25 D., na posamezni naslov 30 D., če se cela naročnina naprej plača do 31. marca. Če se pa plača po 31. marca, je pri skupnem naslovu cena 30 D., pri posameznem 35 D. M. list i Kalendar se plačata posebi. Amerikanci plačajo za vse vključno 4 dolare. Naroči se na upravnisti v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajin

Izdajateo: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec.

Oglase sprejema samo tiskarna in uredništvo v Soboti Kolodvorska ulica 123. Cena oglasov cm² 75 par: 114 strani dobi 20,00, 112 strani 25%, i cela stran 30,00 popusta za edno objavo. Cena malih glasov je: do dvajsetletič rečiš Din. više o! vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1.50 D., v Poslan-m 2-50 D. Tako za oglase plača uprava i da za vse og-lase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Miroljubna politika.

Med našov i sosednov taljanskov državova so se te dneve vršili dogodki, ki bi znali biti usodni ne samo za mir med nami i Italijov, nego za mir cele Evrope. Vsa Evropska država je teda bila te dneve obrnjena za velikov pazljivostjov na našo državo i na demonstracije taljanske mladine proti nam.

Ka je vrek, da Italija dela, kde li more proti nam? Prvič ma Italija predosta ljudi i je nemre vse doma zaposliti i je na svojoj lastnoj zemli preživljati. Šče teda dobiti mesto za svoje gosto naseljeno prebivalstvo.

Italija nadale nema gošč. Skoron vsa drva i ves les, ka ga potrebjuje, mora voziti od indri. Ar med vsemi sosidi, ki mejijo na Italijo, pri nas mamto največ logov, je ščista naravno, da se taljanski lakovnosti cedijo sline po naši logaj.

Zakaj ravno delajo v Italiji takšo rabu v proti nam?

Naša sosida vidi, da se v našoj državi posebno pod zdajšnjov vladov začnejo prilike zboljšati. Ona pa se boji močne soside, s šterov bi radi Taljani obračunavali. Či bi ešče kaj časa čakali, bi bilo dosta zmetnej dobiti v roke Dalmacijo i Slovenijo, za šterivi volo, ar mejita na Jadransko morje, na šterom šče biti Italija sama gospodarica, so bile zadnje demonstracije taljanski fašistov.

Najbole pa se bojijo taljanski fašisti našega inozemskoga posojila. S tem posojilom bi se mi jako okreplili verstveno. Penez bi prišeo v državo med ljudstvo, delale bi se vnoge obče dobre naprave v državi, pri šterom deli bi lahko zaposlili naše nezapos-

lene delavce. Pa ešče edno bi dobili s tem posojilom, najmre naklonjenost Anglije.

Znano je, da Italijo pri njeni osvujevalni namenaj rahlo podpira Anglija, štera nevoščljivo gleda na Francosko, ar si je pridobila v evropskoj politiki močno valanost, posebno pa veliko moč na Sredozemskom morji. Francija je pa naša močna prijateljica. Zato je samoposebi razumljivo, da dela Anglija za Italijo, štera tudi šče moč Francije na Sredozemskom morji spodrinoti. Či mi dobimo v Angliji posojilo, je pali tak ščista naravno, da bo Anglija nasproti nam bole prijazna. Vsaki, što komi kaj posodi, mora svojega dužnika podpirati, da njemi ležej nazaj povrne.

Ka je zdaj naloga naše vlade? Mislimo, da govorimo iz srca vsej državljanov, ki nekaj več mislijo kak samo to, kelko prstov majo na roki i ki istinsko ščejo dobro našoj domovini, či povermo, da je zdaj edina pot naše politike — potrpljivo delati za mir, pred vsov evropskov javnostjov pokazati, da smo do skrajnosti miroljubni. Mi znamo, da je zdaj že hvata Bogi edna naprava, štera šče vse mednarodne svaje poravnati mirnim potom da dela Društvo narodov za svetovni mir, zato moramo pokazati, pred celim svetom, da znamo biti do zadnjega potrpljivi, kda se ide za mir, za največše dobro med narodmi.

To je tudi zdajšnja naša vlada, štera nosi teško odgovornost v tej zmešani časaj, včiniła.

IV. JERIČ, nar. posl.

Iz politike.

V zadnjem časi se skoro po vsej svetovni novinaj vnogo piše od naše države i Italije. Vsi priznavajo, da je med našov drža-

vov i Italijov ne vse v rédi, ništerni se tudi bojijo, da pride v kratkom časi do bojne med obema državama. V niti ednom pogledi pa nišče ne krivi nas zavol neprijateljstva med našov državov i Italijov, nego vsigdar skoro vsi Italijo.

Taljani doma nemrejo živeti.

Pravi vzroki neprijateljstva med našov državov i Italijov so v tom, da bi Taljani radi meli kem več naše zemle, da bi na njoj lahko prehranili svoje ljudi; naša država njim pa toga nešče dati. Naši ljudje dosta hodijo po sveti i znajo, da Taljana človek vs šerom lahko najde. Taljanska država je vse okoli obdana z morjom samo na severnom deli mej i malimi falati na Francijo, Švicarsko, Austrijo i našo državo. Ta država je samo nekoliko večka kak Jugoslavija, pa ma skoro štirikrat teko ljudi kak naša država. Tej ljudje doma nikak nemajo zadosta hrane, Amerika njim je zaprla dveri, Francija nešče meti Taljanov, Švicarska tudi ne, Austrija pa že itak ma preveč domači ljudi. Ostala njim je teda samo naša država, gde mislijo, da bi bilo najbogše za njuve ljudi.

Naša država je bogata, pa žele meti mir.

Taljani dobro znajo, da je naša država dosta bogatejša kak Italija i da se to bogastvo da ešče nezmerno povekšati, či bomo meli mi v svojoj državi dobre, razumne i poštene ravnitele. Poleg toga pa Taljani vidijo, da ma naša država štirikrat menje prebivalcov kak taljanska. Či bi mi meli ešče po južni krajinjaj naše države telko cest i železnice kak je v naši krajaj, bi lahko

tam ešče na milijone ljudi več živeo kak ji živi dnes, gda so po desetkrat tak velki deli zemle kak je cela naša krajina brez železnice i poštene cest. Taljani so pripravni tam ceste napraviti, železnice postaviti i svoje ljudi naseliti, nego naša država njim toga nešče dovoliti. Mi mamto sami dosta siromaški ljudi i naša država se pašči, da sama kem prve napravi ceste i z našimi ljudmi obdela zemlo i bodo potom na toj zemli naši ljudje živeo. Ravno pri tom se pa začínajo svaje med nami i Taljani. Taljani ščejo po vsoj sili priti v našo državo, mi njim pa toga nikak nešče dovoliti.

Nemrejo preboleti.

Kak jako je skrahirala demokratsko-radičovska politika, se je pokazalo ravno zadnje dneve. Da bi končibar nemali mogli priti do valanosti, so šteli zadnje demonstracije v Belgradu, kde so neodgovorni ljudje z mladinov na nedovoljeni način demonstrirali proti demonstracijam v Italiji, obrnotti na svoj politični mlin: rekši vidite narod je tudi z nami i proti Nettunskim konvencijam (pogodbam), štere šče vlada dati potrditi.

Na drugi den po tej demonstracijaj so Radičovi demokratski poslanci na nedostojen način razbijali v narodnoj skupščini i delali hujšo larmo, kak či bi bili v najpozagnjejšoj oštariji.

Najhujši med njimi so pa bili tisti gospod Pucelj, šteri so šteli meti v Beltinci shod pa njim je naše poštene ljudstvo pokazalo, kdeta se ide prek Mure. Posploj so se nazaj obračali pa ujšteli radičovske poslance, naj kričijo proti vladi.

Peter Domačin:

Gospod Gorišek napada.

Ne pride nam na pamet, da bi povnemali g. Goriška, tembolj ne, ker mi vemo, da so res bili časi, ko je bila slovenska stvar v Slov. Krajini v nevarnosti, bili so časi, ko se je zečel v Slov. Krdjini politični i kulturni pokret, ki je ogrožal slovenske interese, mi smo dobro vedeli zakaj se je šlo, smo se postavili odločno v bran. Čuda božja, gospod Gorišek pa danes podpisuje izjavo s človekom, kateri je bil eden od ustvariteljev pokreta, ki je rodil tako lepe cvetke, kakršen je bil članek »Na naš narod.« Da, pokazala je preteklost, da smo mi bolj poklicani ocenjevalci naših razmer i baš zato v kakšni meri nimamo volje, da bi

sprejemali od g. Goriška navodila, baš v taki meri odklanjamo njegov obup nad zmagi slovenske stvari.

Gospod Gorišek nadalje dvomi, da bi mi imeli naš špecično slovenski narodni »jaz«. V dokaz nam omeni, da nismo šovinisti . . .

Nam se zdi, da bi morali razčistiti, kaj pomeni g. Gorišku »narodni šovinizem«. Ako misli g. Gorišek, da to, da oseba s pristaim slovenskim imenom nekaznovano sme vse: krasti poštenje, nezakonit, blatiti pradede onim, ki niso tega zaslužili, sprejemati moške obiskovalce med poukom i jih voditi v privatno stanovanje preko razreda v katerem se nahaja za uk in vzgojo izročena mladina, no potem je ta »narodni šovinizem« za nas nesprejemljiv.

Mi si namreč narodni šovinizem predstavljamo tako, da vedno in pov-

sod spravljaj slovenski in obenem seveda jugoslovenski kulturi: prijatelje. Mi poznamo v Prekmurju veliko takih gospodov, ki niso člani ORJUNE, pa vendar s svojim delovanjem in s svojim vedenjem dan za dnevom pridobivajo prijatelje slovenski kulturi, tudi med ljudmi, ki se zavedajo tega, da je spoštovanje slovenske kulture velika koncesija, njihovim interesom škodljiva koncesija.

Lahko bi vprašali gda Goriška da on, ki si lasti pravico soditi žive in mrtve — in to v imenu njegove od naše menda večje zavednosti — koliko vernih in zvestih prijateljev je spravil s svojim dolgoletnim delovanjem v D. Lendavi slovenski kulturi i slovenskega narodu sploh? Dejstvo, da bi bil pripravljen vsak hip demontirati meščansko šolo v Lendavi in jo prenesti

drugam, za nas že v zadostni meri pokaže kakšen bi bil njegov odgovor. Mi pa, ki smo pokazali i pokažemo tudi s tem člankom, da se nečemo učiti od g. Goriška, lahko pokažemo na uspehe našega dela. Lahko pokažemo, da plapol slovenska zastava nad Prekmurjem in lahko dodamo še, zato ne plapol šče višje, ker smo bili zelo obzirni proti gusarjem, ki brodarijo na vodah slovenske kulture i slovenskega poštenja ter lovijo tam zase čim večli plen.

Za sklep še eno:

Za šovinizem se lahko ogreva on, ki mu vsak mesec prinese pošta plačo, več tisoč dinarjev, on pa, ki mora skrbeti za vsakdanji kruh, bo mislil na mir in na delo. Kakor naš narod, v čigar imenu pišemo, naj se nam v bodoče postreže z boljšimi nauki!

ta način je pomali pripravimo na drugo hrano, kak so jo meli v jajci nam ostanejo vsi zdravi i bistri. Tudi zelenjava njim nesme faliti vsikdar. Če je slabo vreme i je moremo meti več dni zaprt, jim natrgajmo travo i denimo v zaprti prostor. Prve dneve pa njim dajmo piti prekujano i popusoma ohlajeno mleko i še le potom čisto mrzlo vodo, štero pa nesmemo devati v globoko posodo, ar se nam piceki zaljejo. Dokeč so mali je leško hranimo, ker so notri. Da so pa vekši njim pa napravimo klonjo z dve (blanj) desk i prst debeli palic, jim ta denemo jesti, da stare ne morejo zraven.

Piceki so jako občutljivi. Čuvati je trbe, da njim ne fali toplota, da so ne suhom, da ne so lačni i nej žejni. Če esče vōni nega ednake toplote, je ne puščajmo vō; če pa že idejo na sunce, naj v začetki ne ostanejo več vōni, kak eno vōro. Da nam kvočka ne sili vō ji priskrbimo jesti, vodo i pesek, da se bodo v njem prepelili i pomirili. Primerna hrana pripomore da se piceki dobro razvijajo, sledi kokoši redno nesejo i je ne podvržemo v telki meri kūrjim boleznim. V aprili zvaljeni piceki že v jeseni nesejo i tak gospodinje tržijo po zimi z jajci. Doraslim kūrjam pa dajmo tudi potrebno hrano, dobro prenočišče i skrbimo za čistost pa nam bo kūrjereja prinašala lepi dobiček.

Zivalsko telo potrebuje tudi vse vrste hrane, da ostane zdravo. Gde nega potrebne hrane, nega guča o kakšem napredki; takše telo pomali vmēra. Ene vrste hrana živali je tudi ne dobro. Če polagamo samo kukarico i to v zadostnoj meri nam takše kokoši postanejo jako debele, neščejo pa nesti, to nas vči vsakdenešnje življenje. Kokoši potrebujemo tudi vapno iz šteroga se napravi lūpino za jajce. Pri nas dobijo potreben vapnec v pesiki i šodri. Zato naj nega hiše, gde ne bi bilo eden ali dva voza mūrskoga pesika. Pesek jim slūži tudi v to, da se v njem prepelijo i se tak očistijo nedležni kūrji buj i kūrčnic. Za delanje jajčne lūpine pa je najboljša jajčna lūpina sama i kosti. To pa ne debelo kak lešnjek, nego v zato pripravljenom mlini zmleto i pomešano med drugo hrano. Prvič bi kokoš, štera bi samo trla lūpino bila jajcem nevarna; drugič bi pa iz svoje požrešnosti požrla veliki falat i bi preerzala goltanec ali pūto (golšo).

Zelenjava pa tudi pozimi ne sme faliti. Pri nas poljedelcih si kūrre same poiščejo na štalaj, gde mamō spravljeno rdečo detelico ali mačehe. Ta rastlinica najboljše nadomestuje pozimi zelenjavo. Dobro so tudi posušene kopri ve i trnekovo (akacijevo) listje. Posebno za koprive si leško zmoremo, ar rastejo za vsakim plotom. Polagajmo pa na den dvakrat i to v določenom časi. Zajtra njim dajmo kaj mejkoga; krumpke zmešane z otrobi ali melo i to vsaki teden ednok narežimo eden ali dva stroka česneka, šteri kūrre dobro varuje proti kūrji koleri. Večer pa njim dajmo potrebnoga zrnja. Če kūrre nemajo dobre i zadostne rane, hitro podležejo raznim betegam. Vzrok tem betegom smo največkrat mi sami z našov zanemarjenostjov. Po zimi i gda se misijo je dobro priliti rani par kaplic vitriola. (To pravijo vučenjaki.)

Kak smo vidili je pravilno polaganje kūr velke važnosti, ar je od toga odvisna zgūba i dobiček.

Krma za družino, štera ma ednoga kokota i 14 kokoši. Zajtra: eden liter otrobov (150 g.), štiri srednje krumpke (450 g.), k tomi bi esče leško djali 3 žlice mesnoga vlakna i 2 žlici zmleti čontli. Ar pa bo od nas malo šteri kūrpe zedaje dvoje, bo zadostovalo prvo dvoje.

Večer: en liter ječmena (750 g.) to je za poleti. Pozimi pa moramo dati še telko kcoj, ar kūrre nemajo nikše paše.

Penezi:

Ameriški dolar 56-75 Din., Česoslovenska krona 1-68 Din., Avstrijski šilling 8 Din., Vogrski pengö 9.73 Din., Nemška marka 13-53 Din., Taljanska lira 3 Din., Francuski frank 2-23 Din., Švicarski frank 10-93 Jugoslovanski dinar notira na švicarskoj borzi 9.18.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 350-400 Din., žito 300-340 Din., oves 250 Din., ječmen 260 Din., ku korica 280-335 Din., hajdina 300 Din., proso 200 Din.

Živina: v Maribori: biki za klanje kg. 7-8 Din., krave za klanje 6-7 D., krave za klobase 4 5 D., mlada

živina 7-7.50 Din., teoci 10-12.50 Din. Cena govodine: 10-17 Din., teletine 17-20 Din.

Svinje: V Maribori: prasci od 5 6 tjeonov 180-250 Din., prasci 7 do 9 tjeonov 250-300 Din. eden. Svinje kg. žive vage 10-12.50 Din., mrtva vaga kg. 16 do 18 Din.

Belice: na velko 1 do 1.25 D., na placi 1.25 do 1.50 Din.

Mleko: na velko 1.25 do 2 D., na placi 2.50 Din.

Kože: V Ljubljani: polske lisice 290 do 460 Din., vidre 550 do 840 Din., veverice zimске 20 Din., divji zavec 19 Din., jazbec 60 do 68 Din., srne 22 Din., dihur (tor) 210 do 290 Din., domače mačke 20 Din., krti 4 Din., podlasica bela 80-95 Din., rjava 15 Din.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože

kupuje

po najvišji dnevni ceni

Franz Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

HALLO!

GVUŠNO!

KMEČKA POSOJILNICA v M. Soboti
r. z. z n. z. (poleg špitala).

Hranilni vlog ma nad 1,500.000 Din., štere obrestuje

po 8% do 9%

Vloge se sprejmejo od vsakoga. Dobroga stanja je pa nad 12,000.000 Dinarov.

Uradni dnevi so v torek, četrtek i v nedelo od 9-12 vōre.

Srečen je tisti, ki ma v gvušnom mesti svoje peneze naložene.

Amerikanci pozor!

Ste že prišli iz Amerike? Ali samo ščete priti? Vaša prva skrb bodi, da si spravite kem lepši dom. To pa dosegete, či si date zozidati lepo, zdravo in kaj je najvažnejše fal hižo. Dnesden že vsi Amerikanci tak delajo. Obrnite se pismeno ali ustmeno na

g. FRANJO LEVAŠIČA,

zidarskoga podjetnika v DOLNJOJ LENDAVI št. 57. Jugoslavija. On i samo on, Vam napravi hižo, štera Vam bođe po voli!

VELIKA OBČINA Murska Sobota,

naznanja, da je začela poslovati dne 1. junija 1928. v Murski Soboti

OBČINSKA HRANILNICA.

Svoje poslovne prostore ima v sobočkem občinskem domu ter je odprta vsak delavni :-: :-: dan od 10-12 ure dopoldne. :-: :-:

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun. Posojila daje na vknjižbo in tudi na menice ter vrednostne papirje.

V občinsko hranilnico dane vloge so popolnoma sigurne, ker garantira za vse njene obveze Velika občina Murska Sobota z vsem svojim lastnim premoženjem in z vso svojo davčno močjo

BENKO I. r. župan.

Ka je „Mastelin“?

„Mastelin“ je prašek za svinje po živnozdravniško preizkušnom recepti, sestavljeni iz aromatični relišč, kakti Halmus, Eencian i dr. ka povzroča prebavo i tek.

„Mastelin“ vsebūje bridko soj, povzroča čiščenje notranji organov.

„Mastelin“ utrijuje organizem pri živini. Trditve, da bi se svinje od praška debelile, bi bila neutemeljena. Is tina je pa, da se tek pri debelenji dostokrat stavi tudi pri najbogšoj hrani. Te je potrebno dodavati Mastelin, ž njim se obūdi tek i dostokrat odstranijo tudi razne bolezni.

„Mastelin“ stavi zavolo toga klanje pred pravim časom. Vsakomi je znano, da pri predčasnom klanji živine nega dobička nego zgubiček. „Mastelin“ dobite v vsej trgovinaj na deželi za male peneze. Pakeci so po 3 i 6 Din, Kak se rabi, je napisano na pakeci. — Glavna zaloga: A. KOSEC, Maribor.

Naznanjam

cenjenim starišom, šteri majo fermance, da prosim od ednoga para obleke za delo samo 40 Din. HAJNAL IG-NAC, krojač (po indašnjem Pozvekov Naci) M. Sobota.

Vsa popravila pri vōral zgotovi dobro i fal. z garancijov VACLAV PLACEK v Murski Soboti, gostilna g. B a c a.

Prijatelj zdravih tolažnik betežnih,

tak zovejo že naši starši i očac-je pravi, lepodišči Fellerov

„ELSA-FLUID“

šteri lekša bolečine — tak zovejo že več kak 30 let ljudje, šteri verno rabijo to prilūbleno narodno sredstvo i kosmetikum, i v vngi zahvalni pismaj pravijo, da se majo zahvaliti samo pravomi Fellerovomi Elsafluidi, da je ne prime tak zlehka prehlad, našast, influenza, gripa, kašel zamuknjenost, da je ne mantra nervoza i slabost.

Ka je namreč vzrok takšim bolestim? Največkrat to, da si premalo gojimo telo i obtok krvi!

Pa s kem se najbolje goji telo i pospeši krvotok na neškodlivi način? Z ribanjom pranjom, i mazanjom z Fellerovim Elsafluidom, šteri je izdelan iz sokov vngi rastlin ki majo vras-tvo v sebi i je dobro tak odzvučna kak odznotra za celo telo i posebno esče za želodec.

Probajte! V kratkom časi dobite veselo razpoloženje dober tek za jelo, voljo za delo, čutili se bodete sveži i mladi.

Gde pa dobite fal pravi Fellerov Elsafluid? V apotekah i vseh primernih trgovinah gdešče ga prosite.

Všešerom plačate za edno poskusno kantic 6 Din., za edno dvojnjo kantic 9 Dinarov, za edno špecialno kastico 26 Dinarov, ali či naročite po pošti vam pride s poštov 9 poskusni, ali 6 dvojni, ali 2 špecialni kantic 62 Din., ali pa 27 poskusni, ali 18 dvojni, ali 6 špecialni kantic samo 139 Din.

naslov jasno napišite: Lekarinar **EUGEN V. FELLER** Stubica Donja, Centrala 146 Hrvatska.